

ESF VAHENDITEST RAHASTATAVA TÄISKASVANUTE TÄIENDUSKOOLITUSE ÕPPEKAVA

1. Üldandmed

Õppeasutus:	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool
Õppekava nimetus: (venekeelsetel kursustel nii eesti kui vene keeles):	Erinevad pinna dekoreerimise meetodid raku keraamikas
Õppekavarühm: (täiendus- koolituse standardi järgi)	Moe-, sise- ja tööstusdisain
Õppekeel:	Inglise

2. Koolituse sihtgrupp ja õpiväljundid

Sihtrühm ja selle kirjeldus ning õppe alustamise nõuded. Ära märkida milliste erialaoskuste, haridustaseme või vanusegrupi inimestele koolitus on mõeldud ning milline on optimaalne grupi suurus; ära tuua kas ja millised on nõuded õpingute alustamiseks.

Sihtrühm:

- omab vähemalt põhiharidust
- arvutikasutuse algoskuste valdamine
- üks elatusallikas on käsitöö valdkonnast, koolitus on kavandatud käsitöö valdkonna ettevõtjatele (keraamika)
- aegunud oskustega inimesed vanuses 50+

Grupi suurus: kuni 7 inimest

Õppe alustamise nõuded:

Õppima võib asuda isik, kes omab vähemalt põhiharidust, valdab inglise keelt suhtlustasandil ja oskab potikedral treida kuni 1 kg raskuse savimassiga esemeid.

Koolitused on mõeldud täiskasvanutele, kes ei õpi kutseõppeasutuses, rakenduskõrgkoolis või ülikoolis tasemeõppes.

Õpiväljundid. Õpiväljundid kirjeldatakse kompetentsidena, mis täpsustavad, millised teadmised, oskused ja hoiakud peab õppija omandama õppeprotsessi lõpuks.

- Omab ülevaadet raku keraamika tehnoloogiast
- Teab raku tehnikaks sobivate omadustega savimasse ja glasuure
- Tunneb raku keraamika põletusprotsessi ja vastavalt sellele valmistab ette töökoha ja materjalid, seab töökorda töövahendid ja seadmed, teab tuleohutusnõudeid
- Teab alternatiivseid raku keraamika glasuurimise ja pinna töötlemise meetodeid
- Vormib ülesande alusel rakupõletuse jaoks sobivad esemed, glasuurib ja põletab juhendamisel raku tehnikas, järgides tööprotsessi, ergonoomilisi töövõtteid ning säästlikku materjali kasutamist, käsitöömeistri kutse eetikat.

Õpiväljundite seos kutsestandardi või tasemeõppe õppekavaga. *Tuua ära vastav kutsestandard ning numbriline viide konkreetsetele kompetentsidele, mida saavutatakse.*

Kutsestandard: Keraamik, tase 4

B.2.1 Keraamikaesemete valmistamine

Tegevusnäitajad:

1. kavandab keraamilise eseme, arvestades kompositsiooni ja värvusõpetuse põhimõtetega; koostab mõõtkavas keraamilise eseme tööjoonise, arvestades seejuures savi kahanemisprotsendiga; loeb etteantud kavandeid või tööjooniseid;
2. valib tööülesandest, kavandist ja/või tööjoonisest lähtuvalt sobiva valmistusviisi; valib savimassile sobiva põletustemperatuuri ja –tehnikat; valib esemele sobiva viimistlusviisi;
3. planeerib tööde järjekorra ja tööülesande täitmisaega; seab valmistusprotsessist lähtudes sisse ohutu ja käepärase töökoha ning hoiab selle puhta ja korras; valib ja hangib keraamiliste esemete tegemiseks vajalikud materjalid ja tarvikud, arvestades materjalikulu; valmistab ette materjalid vastavalt eseme valmistusviisile;
4. valmistab tööjoonise järgi lihtsa üheosalise kipsvormi; puhastab, viimistleb ja kuivatab kipsvormid;
5. valmistab vastavalt tööjoonisele üksikesemeid ja väikeseeriaid käsitsi treides, ribatehnikas, savitombust või savilehest vormides või kipsvormi abil paljundades; kuivatab eseme(d) põletuskõlblikuks, vältides praaki;
7. hindab esemete valmisolekut põletuseks ja valib sobiva põletusrežiimi; valib juhtimispuulil põletuseks sobiva programmi ja muudab vajadusel põletusrežiimi; pakib esemed elektriahju nii ette- kui glasuurpõletuseks, arvestades põletuse eripära; kasutab ahju inventari kaitsvaid vahendeid, vajadusel teeb kahjustunud inventari korda vastavalt kahjustuse iseloomule;
8. valib esemele sobiliku glasuuri ja glasuurimisviisi, arvestades eseme kasutusotstarvet; puhastab esemed tolmust enne glasuurimist; valmistab ette glasuurid, vajadusel sõelub või peenestab glasuuri; glasuurib eseme sisse kastes, üle valades, pintseldades või pritsides;
9. puhastab ja lihvimis valmis keraamilise eseme põhjad, kontrollib eseme veepidavust ja stabiilsust; pakendab eseme transpordiks;
10. dokumenteerib esemete valmistamise tööprotsessi esemete kordusvalmistamiseks ja kvaliteedi hindamiseks;
11. hoiustab materjalid nõuetekohaselt; kogub materjalijäägid liigiti ja töötleb sobivad jäägid taaskasutatavaks, järgides säästliku materjalikasutuse põhimõtteid; puhastab töövahendid ja seadmed pärast kasutamist.

Põhjendus. *Tuua põhjendus koolituse sihtrühma ja õpiväljundite valiku osas.*

Koolituse sihtrühm on valitud lähtuvalt sellest, et Eesti turul on väga palju keraamikaga tegelevaid väikeettevõtjaid, kellel puudub nii disaini kui tehnoloogiline kompetents, et eristuda enda toodanguga masskaubast. Sellest tulenevalt on Eesti turul palju pisiesemeid valmistavaid keraamikuid, kes ei suuda enda tooteid piisavalt müüa, et olla ettevõtjana jätkusuutlikud. Nende esemete valmistamisel ei ole väga tihti arvestatud klientide soovide ja vajadustega. Puudu jääb nii kujundusoskustest kui ka tehnoloogilisest pädevusest. Seetõttu pakume koolitust, mis võimaldab väikeettevõtjatel laiendada enda oskusi toodete disainimisel ja valmistamisel ning seeläbi tugevdada müügivõimalusi kõrge konkurentsiga turul. Koolitus ühendab endas treimisirattal esemete tootmise ja raku tehnikas esemete põletamise ning erinevate meetoditega dekoreerimise. Treimisirattal esemete tootmine on kiire ja tõhus meetod, kuid selle tehnoloogia oskuslikuks valdamiseks on vaja osata spetsiifilisi töövõtteid, mille õppimiseks on vaja kogunud spetsialisti juhendamist. Tootmismeetod võimaldab üsna vähesel määral materiaalse investeringuga toota väikese deformatsioonihuga esemeid, millel on samas käsitöö väärtus. Raku põletustehnoloogia abil valmistatud esemed eristuvad tugevalt hetkel turul pakutavast, luues täiesti uue tootegrupi. Koolitusel õpetatakse lisaks traditsioonilistele

glasuurimismeetoditele ka Eesti jaoks uuenduslikke meetodeid. Tänu välisriigi õpetaja kogemusele ja taustale on võimalik tuua uuenduslik tehnika Eesti raku keraamikasse. Esemete valmistamine loob võimaluse siseneda täiesti uutele ja kõrgemas hinnaklassis spetsiifilistele turusegmentidele. Selleks omandavad koolitusel osalejad toodete disainimiseks, vormimiseks ja põletamiseks vajalikud oskused. Koolituse eesmärk on suurendada osalejate võimalusi luua tehnoloogiliselt keerukamaid ja erilisi esemeid, et anda neile turueelis.

3. Koolituse maht

Koolituse kogumaht akadeemilistes tundides:	106
Kontaktõppe maht akadeemilistes tundides:	92
sh auditoorse töö maht akadeemilistes tundides: (õpe loengu, seminari või muus koolis määratud vormis)	8
sh praktilise töö maht akadeemilistes tundides: (õpitud teadmiste ja oskuste rakendamine õppekeskkonnas)	84
Koolitaja poolt tagasisidestatava iseseisva töö maht akadeemilistes tundides:	14

4. Koolituse sisu ja õppekeskkonna kirjeldus ning lõpetamise nõuded

Õppe sisu ja õppekeskkonna kirjeldus. *Tuua peamised teemad ja alateemad sh eristada auditoorne ja praktiline osa. Esitada õppekeskkonna lühikirjeldus, mis on õpiväljundite saavutamiseks olemas. Loetleda kursuse kohustuslikud õppematerjalid (nt õpikud vmt) kui need on olemas. Kui õppijalt nõutakse mingeid isiklikke õppevahendeid, tuua ka need välja.*

Õppe sisu:

Sissejuhatus. Raku esemete disainimine, suure šamotisisaldusega savi eripärad, raku esteetika ja funktsionaalsus. Auditoorne töö 2 tundi.

Potikedral esemete valmistamise töövõtted. Savi ettevalmistus, töövahendid, treimise alusplaatide kasutamine, esemete dekoreerimine värvilise savimassiga, põhja lõikamine. Praktiline töö 36 tundi. Iseseisev töö 4 tundi.

Glasuuritehnoloogia. Glasuuride keemia. Erinevad glasuuride retseptid. Glasuuride valmistamine. Auditoorne töö 2 tundi. Praktiline töö 28 tundi. Iseseisev töö 6 tundi.

Esemete põletus raku põletusahjus. Tuleohutus esemete ahju pakkimisel, põleti käivitamine, temperatuuri jälgimine, esemete ahjust välja võtmine ja järeltöötlus, erinevad pinnatöötluste meetodid. Praktiline töö 20 tundi.

Tulemuste analüüs ja tagasiside. Auditoorne töö 4 tundi. Iseseisev töö 4 tundi.

Õppekeskkonna kirjeldus:

Õppetöö toimub keraamika õppeklassis, kus on laud, toolid. Raku põletus toimub töökoja sisehoovis tulekindla pinna peal.

Koolitusel kasutatakse õpetajate enda koostatud õppematerjale.

Nõuded õppe lõpetamiseks, sh hindamismeetodid ja –kriteeriumid. *Nõutud on vähemalt 70% kontakttundides osalemine. Kirjeldada, kuidas hinnatakse õpiväljundite saavutamist.*

Õpingute lõpetamiseks õpilane

- Esitleb koolituse lõpus tööprotsessidest tehtud õpimappi ja viite rakupõletuses valminud toodet, mis on dekoreeritud erineva glasuurimismeetodiga.

Õpimappi esitlemist hinnatakse mitteeristavalt. Koolitusel osaleja osaleb koolitusel vähemalt 70% ulatuses. Koolituse läbimise kohta väljastatakse tunnistus.

5. Koolitaja andmed

Koolitaja andmed. *Tuua ära koolitaja(te) ees- ja perenimi ning kursuse läbiviimiseks vajalikku kompetentsust näitav kvalifikatsioon või vastav õpi- või töökogemuse kirjeldus.*

Jay Siltavuo

Õppinud Soomes Forssa Ametikoolis, Tootedisaini osakonnas keraamikat, lõpetanud 2013 aastal. 2014. aastal alustas õpinguid Häme Ülikoolis Disaini osakonnas keraamika- ja klaasikunsti. 2016. aastal Eesti Kunstiakadeemias Erasmus vahetustudeng. Alates 2011 kuni 2014. aastani on assisteerinud Arabia keraamikatehase kunstnikke Pekka Paikkarit ja Kirsi Kivivirtat, kust on saanud väga tugeva kipsi ja keraamikatöö kogemuse. Hetkel töötab Olustvere klaasi- ja keraamikakojas keraamikuna.

Õppekava koostaja:

/ees- ja perenimi, amet, e-mail/

Aleksandra Pavlenkova

Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli klaasi eriala õpetaja, klaasikoja meister

pavlenkovaaleksandra@gmail.com